

Az eként elvermelt csemetékben — a hideg miatt — nem indul meg korán a nedvkeringés, úgy, hogy velük legalább is június közepéig a sikernek minden kockáztatása nélkül erdősíthetünk.

Ily módon elvermelt csemeték használata esetén szárazság miatt az erdősítésnek nem kell szünetelnie; hosszú ideig erdősíthetvén, kevés munkás is sokat végezhet s a május közepén 2—3 hétig még a saját mezei munkájából visszatért cselédség is felhasználható.

Kožešnik az eljárást meggyőzően ajánlja s csupán a gyökerek kimélését, sértetlenségét hangsúlyozza, a mi különben minden ültetés sikerének egyik főbb alapfeltétele.

Honunkban a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság már elrendelte, hogy kerületében a csemeték ilyenmő elvermelésével kísérleteket tegyenek s ott nekem is alkalmam volt április hónap utolsó napjaiban — a midőn a csemetekertekben már erősen duzzadtak a rügyek — a hóvermekben még teljesen téli álomban lévő csemetéket látni. A kísérlet sikeréről az ottani szaktársak egyike talán lesz szives annak idején tapasztalatait közölni.*)

(Közli: *Bund* Károly.)

Vidéki levél.

(Az ákác-pajzstetűnek tömeges fellépése Tata környékén. — A május 6-diki tavaszi fagy.)

Tatán, 1894. május 25.

Tekintes szerkesztőség! Az ákác-pajzstetvek, melyek első fellépte — ha jól emlékszem — 1889. évben ejtette aggodalomba szakközönségünket, sajnos! vidékünk ákáczo-sait is ellepték. Mióta e rovar tömeges elszaporodása az

*) Igen szivesen fogadnók az értesítést, s ha megkapjuk, helyet engedünk számára.

országban megállapítotott, ákác-z-fiatalosainkat évről-évre figyelemmel kísérem; de ez évig pajzstetveket csak egyik ortás alá került kisebb erdőterületen észleltem; de itt is csak elszórtan találtam egyes példányokat.

Foglalkozásomnál fogva vizsgálódásom inkább csak az erdő között megtelepített ákác-zosokra szorítkozott. Ez évben azonban az uradalom mezőgazdasági birtokain előforduló fasorok és kisebb fásítások kihasználásának tervezetével megbiztatván, legnagyobb meglepetésemre azt tapasztaltam, hogy a pajzstetvek oly tömegesen lepték el az ákác-zosokat, hogy tömeges jelenlétükből már évekkkel ezelőtt kezdődött szaporodásukra lehet következtetni.

Sorra vettem ezután és pedig nemcsak az uradalom ákác-zosait, hanem az úton-útfélen előforduló ákác-zokat is*) és úgy találtam, hogy Tata vidékeinek majd minden ákác-zosa, és még az egyenkint álló törzsek is, kisebb-nagyobb mértékben, be vannak lepve pajzstetvekkel, s ha a kártékony rovar valami elemi csapás nem éri, ákác-zaink előbb-utóbb elpusztulnak. Vizsgálódásaim alapját a nagyméltóságú földmivclésügyi m. kir. ministerium 1891. évben 1890. évi 60231. (I/4) sz. alatt kiadott körrendeletében foglaltak képezték.

Az idézett körrendelet szerint: „... a pajzstetü épen úgy megtámadja az egészséges, mint a gyengélkedő fákat és erdőket, mindazonáltal nagyobb mennyiségben észlelhető az elnyomott fákon, az uralkodó fáknak pedig alsóbb, valamint a korona belsejében levő ágain s az ágaknak

*) A vizsgálatot már a földmivclésügyi ministerium körrendeleteinek megjelenésekor, 1890-ben és 1891-ben meg kellett volna tenni mindenütt az olyan vidékeken, hol az ákác-z elterjedt és művelés alatt álló fanem! Szerk.

főkép alsó felén, a mi azzal magyarázható, hogy a rovar a széltől és esőtől védett helyeket keresi fel“

Zárt állabokra vonatkozólag észleleteim ezt teljesen megerősítik; az egyes szabadon álló fákra, illetve az uralkodó egyedekre vonatkozólag azonban azt tapasztaltam, hogy, ha a pajzstetvek nagyobb mennyiségre szaporodnak, akkor — igen természetesen — a magasabb ágakat is ellepik. Így nálunk, az ugynevezett csapásokon előforduló egyes fáknak majd minden ága el van lepve, s a tetvek nemcsak az ágak alsó felét lepték el, hanem azokat köröskörül teljesen elfoglalták; vannak ágak, melyeket $1\frac{1}{2}$ —2 méter hosszúságban teljesen belepék, úgy, hogy azokon egyetlen *mm*-nyi hely sem maradt üresen. Ilyen tömeges fellépésnél már nemcsak a múlt évi és esetleg két éves hajtásokat lepik el, hanem a sima, még meg nem cserepedett ágaknak idősebb hajtásait is megtámadják.

Kártékonyága e rovarnak már is szembetünő, mert bár ez idő szerint nem is merem még az egyes kisebb területen álló jó zárlatu 10—15 éves ákáczosok elnyomott és uralkodó egyedeinek egyaránt nagyobb mérvű elszáradását feltétlenül ezen rovar pusztításának tulajdonítani, mindazonáltal abban kétségtelenül nekik is jelentékeny szerep jut.

Állításom igazolására szolgálhat: hogy az uradalom mindenkor magról nevelt s megfelelő termőhelyen tenyésztett, erőteljes ákáczosokat ültet; továbbá, hogy ákáczosaink — kevés kivétellel — megfelelő termőhelyen állanak; végül azon körülmény, hogy ezen rovar fellépéséig ákáczosainkon a sinlődésnek nyoma sem látszott; a lombozat haragos zöld s az évi növekedés kitünő volt. Ez idő szerint azonban a megtámadott fáknak lombozata gyér,

sárgás, beteges színű és sok megtámadott fának már nemcsak alsó ága, hanem a koronának fele száraz, míg a korona másik még élő felének minden ágán a pajzstetvek százezrei tanyáznak. Nem ritkák a már teljesen kiszáradt egyedek sem.

Ugyanezt lehet mondani az utakat szegélyző egyes fákra, valamint a határokon levő tömöttebb fasorokra is.

Hogy az ilyen tömeges fellépés mellett az alsó ágak lenyeseése s eltávolítása, vagy akár elégetése nem nagy eredménnyel kecsegtett, az kétséget alig szenved, s így alig marad más hátra, mint a megtámadott állatok letárolása s illetve egyes fának lebotolása. Ehez a leggyökeresebb módhoz folyamodott ez év tavaszán egyik szomszédos uradalom is.

Végül a pajzstetveket illetőleg még megjegyzem, hogy külső kinézésre teljesen azonos tetveket az alma- és barackfákon elszórtan, a kertemben levő rózsafákon pedig tömegesen találtam.

Ugyanezen alkalommal legyen szabad még megemlékezni a f. évi május hó 6-án és 7-én tapasztalt dérről, mely vidékünk egyes részein nagyobb károkat okozott.

A kár annál jelentékenyebb, mivel a korán beállott tavasznak s főleg márczius és április hónapok meleg időjárásának következtében nemcsak a tenyészet indult meg sokkal korábban, mint más években, hanem az erdőművelési munkálatok is korábban kezdődtek meg s fejezték be.

Ennél az oknál fogva a mélyebb fekvésű helyeken tölgyfiatalosaink, valamint szabad helyeken tölgyvetéseink is igen sokat szenvedtek, sőt részben elpusztultak. A hol a

még fennálló állab alá vetett makk a beárnyalás következtében később kelt, a hol tehát a kikelt és fejlődő csemeték felső védelemben részesültek, kevesebb volt a fagykár.

Fogassy Gyula
urad. erdőmérnök.

A fapiacról.

Junius 25.

(B.) Legjobb esetben közepes gabonatermés, ebből következőleg a remélnél sokkal kisebb kivitel és kevesebb külföldi pénz bejövetele, s ezeknek megfelelően idehaza is kevesebb építkezési beruházás képezik az eddigi élénk faüzlet mai határvonalát belföldi piacainkra; az ilyenkor önként következő árcsökkenést pedig csak a rendelkezésre álló fakészletek korlátoltsága tartóztatja s részben még az a körülmény, hogy a hozzánk nagy mennyiségű fenyőfaanyagot szállító Ausztria sem rendelkezik bő készletekkel. A készletek csökkenését pedig nemcsak a nálunk és Ausztriában e tavasszal elégett néhány nagyobb raktári készlet apasztotta, de az e hónapban több helyt fellépett árvizek is tetemes anyag elromlását és vesztét okozták s nem egy fakereskedőt sujtanak jelentékeny kárral, a mellett, hogy különösen a Vág, Maros és Szamos vidékén az üzlet fejlődését is károsan hátráltalják.

Az árak egyelőre változatlanok s azon a szinten állanak, melyet korábbi tudósításunk egyikében számszerint megjelöltünk, további állandóságukat pedig nagy részben a bécsi tömeges építkezések s némileg a Budapesten is kilátásba vett nagyobb építkezések teszik valószínűvé.

A külföldi piacokon nem ígérkezik, legalább ez idő szerint, valami kedvező kilátás, mert nemcsak hogy Amerika igyekszik jelentékeny tölgy és fenyőféle szállit-